ISBN 978-9949-38-731-1

MIKA KERÄNEN

ARMAND

MIKA KERÄNEN

ARMAND

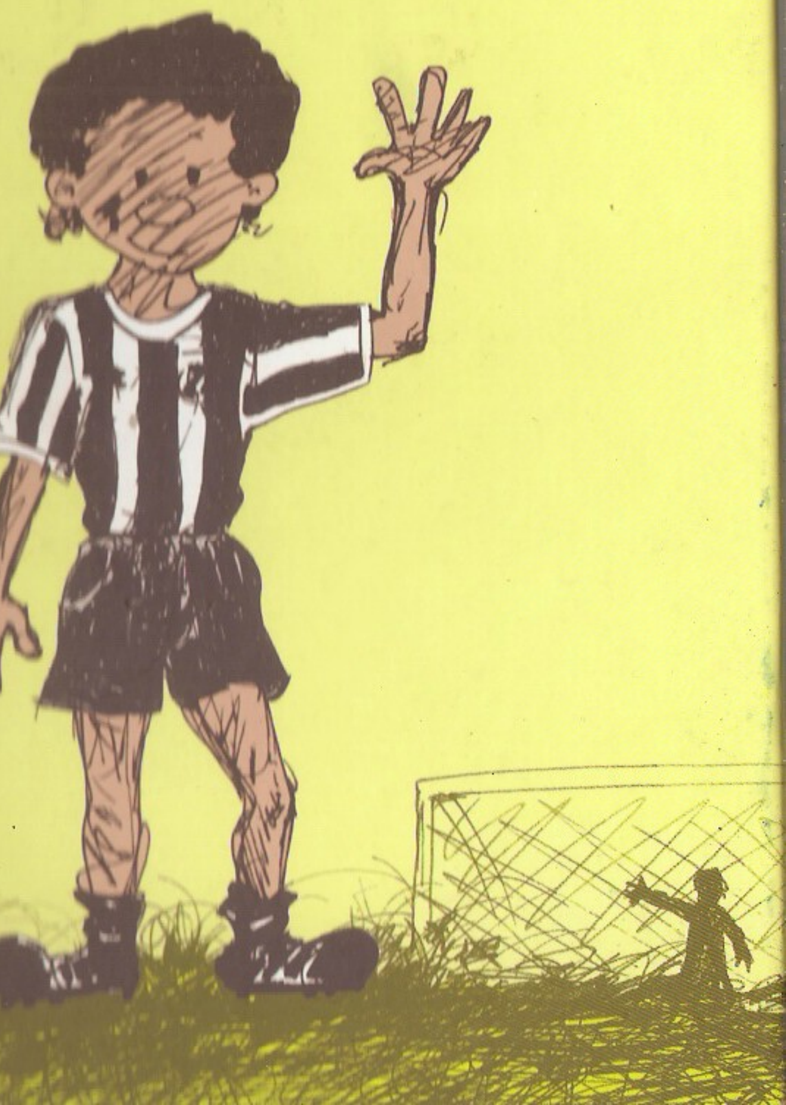

Armando
2. trükk

1. trükk: Tallinna Keskraamatukogu, 2012
Esmatrüki said raamatukogust kingiks kõik Tallinnas
2012. aastal kooliteed alustanud lapsed

Toimetanud Margit Ross
Kaanel Mika Keräneni joonistused
Kujundanud Marja-Liisa Plats
Luuletuse eesti keelde tõlkinud Contra

© Mika Keränen, Kirjastus Keropää OÜ

Trükitud OÜ Greif trükikojas

ISBN 978-9949-38-731-1

Mika Keränen

Tartu 2015

1

Oli oktoobrikuu esimene esmaspäev. Sügis oli puude lehed kollaseks värvinud. Õpetaja Villi noppis ühe suure vahtralehe ja kõndis, leht käes, mööda kooli hoovi. Ta oli valves. Tema töö oli vaadata, et kõik lapsed omavahel sõbralikult mängiksid. Villi tundis laste hõigetest rõõmu. Talle tuli meelde üks oma klassi poisi luuletus:

Küll on vahetunnis lõbus iga päev meil nii.
Vahvad mängud tervitatud alati on siin!

Kivimäe kooli hoovis puhus vali tuul. Villi kohendas oma ruudulist soni. Ta kõndis tiiru ümber kooli territooriumi, kus oli kaks maja. Üks neist oli kentsakalt madal ja lameda katusega. See nägi välja nagu akendega pinal. Selles majas õppisid esimese klassi lapsed. Seal asus ka kooli söökla. Teine, viilkatusega maja nägi uhkem välja. Sellel oli kolm korrust ja ilusad väikeste ruutudega aknad. Selles majas nühkisid koolipinki kõik ülejäänud lapsed. Mõlema maja klassid olid täis lilli ja neid jagus ka koridoridesse. Isegi kooli vetsudes olid sõnajalad. Villi oli veendunud, et pealinnas pole ühtegi koolimaja, kus oleks nii palju lilli nagu Kivimäe koolis.

Ka õues oli ilus. Seal kasvas suuri mände, ilupuid ja põõsaid. Lastele see

väga meeldis, sest põõsaste vahel oli hea ukakat mängida. Luuremäng, väiksemate laste lemmiktegevus, käis suure hooga nüüdki. Suuremad mängisid enamjaolt jalgpalli.

Kõige valjema häälega oli Priit, tark ja tugev poiss. Priidu tundis väljakul ära punaste juuste ja selle järgi, et ta kogu aeg teistele juhtnööre jagas:

„Lööl – Üles! – Ruttu! – Mine-mine-mine! Löö ära!"

Priidu parim sõber oli siilisoenguga Jaan. Mängus olid nad alati vastaspooltel, aga pärast mängu suurimad sõbrad. Jaanile meeldis väravaid lüüa. Mängu juhtimise asemel nõudis Jaan muudkui palli endale:

„Sööda! – Ma olen vaba. Anna pall siia! Miks sa mulle ei söötnud? – Nägid ju, ma olin vaba!"

Villi naeratas laialt. Priit, Jaan ja teised poisid kappasid palli järel nagu loomakari. Ta oleks ise ka jooksnud, aga õpetaja ülesanne oli valvata.

Villi kissitas silmi. Suurte mändide all seisis väike poiss. Tal oli seljas valge dressipluus. Mustad lokkis juuksed ulatusid kaelani. Poisi nahavärv oli tume, palju tumedam kui teistel koolipere lastel. Haa! taipas Villi. See on see uus õpilane, kelle ema on eestlane ja isa argentiinlane.

Poiss oli ametis käbi toksimisega. Ta veeretas käbi jalaga osavalt edasi ja tagasi. Villi naeratas. Poiss mängis käbiga jalgpalli.

Villist paar sammu eemal seisid Gerli ja Anne. Need olid kaks esimese klassi tüdrukut. Poisi trikitamine pakkus ka neile huvi. Nad itsitasid ja sosistasid midagi omavahel. Villi teritas kõrvu.

Gerli ütles Annele: „See uus poiss on imelik. Tal on nii imelikud mustad silmad, nagu söetükid. Ma kohe päriselt kardan teda."

„Appi!" tegi Anne kriipivat häält.

Mõlemad tüdrukud olid tavaliselt väga toredad, aga see, mis nägusid nad nüüd tegid, polnud sugugi ilus. Gerli irvitas nagu alligaator. See ei sobinud üldse kokku tema ilusa näo ja heledate juuksesalkudega. Anne keerutas oma patsi ja sisises nagu kass.

„Ma kohe päriselt kardan teda," kordas Anne sõbranna mõtteid. Kui Gerli juba ütles, et poisil on imelikud mustad silmad, siis nii ka on, mõtles Anne.

„Haa!" hüüatas Gerli. „Kas sa kuulsid, kuidas ta tunnis õpetajale vastas? Ta räägib ka täitsa valesti. Mina küll ei taha temaga mängida."

„Mina ka mitte," teatas Anne ja naeratas julmalt.

Villi mudis käega lõuga. Ta ootas põnevusega, mida tüdrukud järgmisena ütlevad. Just siis aga helises koolikell ja esimese klassi lapsed jooksid madalasse lameda katusega majja. Suuremad lapsed suundusid suurde viilkatusega majja.

Villi jäi veel korraks õue seisma. Ta kuulas mändide kahinat ja kogus mõtteid. Kahe tüdruku vestlus oli ta murelikuks teinud. Kui tüdrukud hakkavad oma hirmujuttu teistele rääkima, võib see nakatada terve klassi. Siis on oht, et uus poiss jääb ilma ühegi sõbrata.

2

Õpetaja Riin Kübar rääkis kiiresti ja palju. Lapsed kutsusid teda Kiivriks. Tal olid poolpikad punakaspruunid juuksed, mis olid teravalt lõigatud. Selle järgi oligi ta saanud hüüdnimeks Kiiver.

„Armando, kas sa jõudsid selle lause vihikusse kirjutada?" küsis Kiiver. Ta hääl oli heatahtlik, aga nõudlik.

„Jah, õpetaja."

„Noh, loe see lause palun ette."

Armando vaatas vihikusse. Ta luges

püüdlikult lause, mille oli sinna kirjutanud: „Tasa sõuad, kaugele jõuad."

Kiiver vaatas poissi leebelt. Talle meeldis Armando eriline eesti keel, mis kõlas küll võõralt, aga samas armsalt.

„Väga hea, Armando! Sa oled oma esimesel koolipäeval olnud väga tubli. Võiks arvata, et oled juba varemgi koolis olnud. Oskad nii hästi lugeda ja isegi kirjutada."

„Ma käisingi koolis – Argentinos Juniorsi koolis. Aga lugema ja kirjutama õpetas mind ema."

„Sul on tubli ema. Tore, et sa meie klassi tulid."

Armando noogutas. Lugeda ja kirjutada talle meeldis. Uute sõnade õppimine oli tore. Neid tuli Eestis elades iga päev ette. Siis küsis ta ema käest nõu. Ka praegu joonistas ta vihikusse küsimärgi,

sellesama lause alla, mille õpetaja oli palunud tal klassis ette lugeda:

TASA SÕUAD, KAUGELE JÕUAD

?

Ta otsustas, et küsib õhtul ema käest, mida see lause tähendab.

Kui emakeeletund läbi sai, jooksis Armando esimeste seas klassist välja. Palliväljaku juures seisis mitu suurt poissi, kes valmistusid pallimänguks. Ta läks poiste juurde ja küsis siilisoenguga poisilt:

„Kas võtate mind mängu?"

„Ei," vastas poiss.

„Tule, Jaan! Hakkame mängima!" hõikas keegi siilisoenguga poisile.

„Aga miks?" hüüatas Armando imestunult. .

„Sa oled liiga väike."

See vastus tegi Armando meele mõruks. Ta istus puupingile ja vaatas kurvalt maha. Argentinas oli ta iga päev jalkat mänginud. Siin pidi ta nüüd vaatama teiste mängimist. See oli õudne! Pingil istudes lootis ta ikkagi, et äkki kutsub keegi väljakult tema ka platsile mängima.

Teised tema klassi lapsed mängisid ukakat, aga keegi ei kutsunud Armandot mängu. Klassiõde Gerli oli rääkinud oma õudusjuttu kõigile klassi tüdrukutele. Ikka seda, et Armando mustad silmad on imelikud. Seda juttu oli pealt kuulnud ka nende klassi poiss Heiki, kes omakorda rääkis jutu edasi Teedule. Teet rääkis

Reigole ja Reigo Tanelile ja nii edasi, kuni lõpuks tundus kõigile, et poisi silmad on hirmuäratavad. Isegi Armando pinginaaber Kristjan ei öelnud Armandole mitte ühtegi sõna.

Oma esimesel koolipäeval jäi Armando üksi – nii vahetunnis kui ka päris tunnis. Igal vabal hetkel vaatas ta aknast välja. Ta meeles mõlkus üksainus küsimus: Miks teda jalkamängu ei võeta?

3

Kui Armando koju jõudis, küpsetas ema pannkooke. Ema pikad helepruunid juuksed olid ühes suures patsis. Tal oli ees valge põll, millele oli suurelt tikitud „Ave". See oli Armando ema nimi. Köögikapi seinal rippus ka teine põll. See oli sinine ja selle peal oli kirjas „Pedro". See oli Armando argentiinlasest isa nimi.

„Kas sa pannkooki tahad?" küsis ema poja käest.

„Suva."

Ema märkas kohe, et poisil on mure. Koolis pidi olema midagi juhtunud. Ta küsis poja käest:

„Aga kuidas sul koolis läks? Kas oli raske ka?"

„Ma ei tea, mitte eriti. Me pidime kirjutama igasuguseid lauseid selle järgi, mida õpetaja ütles."

„See on etteütlus," täpsustas ema.

„Jah. Seda õpetaja ütles," nõustus Armando. Ta istus köögilaua äärde taburetile ja võttis koolikotist välja eesti keele vihiku. Ta tegi vihiku lahti ja küsis: „Ema, mida selline lause tähendab?"

Ema pühkis käed puhtaks, piilus vihikusse ja lausus: „Tasa sõuad, kaugele jõuad. Hmm... las ma mõtlen. See tähendab, et kui sa sõuad rahulikult, siis jaksad sõuda hästi kaugele. Suusatamisega

on sama lugu, aga sõudmine on riimis jõudmisega. Selle lausega mõeldakse, et tasub teha asju rahulikult, siis jõuad elus kaugele."

„Jalka kohta see küll ei kehti," täpsustas Armando.

„Mis mõttes?" küsis ema.

„Kui sa kiiresti ei jookse, siis võtab vastane palli ära."

„Seda küll... eks sina ja isa jagate neid jalgpalliasju paremini. Kas sa oled sõpradelt küsinud, kus nad trennis käivad?"

„Keegi ei taha minuga mängida."

„Mida?! Mis sa räägid? Kust sa seda tead? Kas keegi ütles sulle?"

„Jah."

Ema istus Armando kõrvale. Ta vaatas oma last mureliku pilguga ja uuris väriseva häälega:

„Kes, kallis Armando? Ega sind koolis ei kiusatud?"

„Ei kiusatud. Aga üks suur poiss ütles, et ma olen liiga väike."

Nüüd sai ema aru, mis Armandoga lahti oli. Poiss tahtis lihtsalt jalkat mängida, sest Argentinas oli jalgpall kõige tähtsam asi ühe poisi elus. Ja mitte ainult poisi, vaid ka Pedro ja pea kõikide Argentina meeste elus. Ta püüdis poissi lohutada nii hästi, kui oskas:

„Ära muretse, Armando. Küll nad võtavad sind veel mängu."

„Ei võta..."

„Ma olen selles päris kindel!" lausus ema. Siis tõusis ta püsti, tõstis lauale suure purgi maasikamoosi ja valas kahte klaasi külma piima. Ta tõstis Armandole ja endale pannkoogid ette ning kinnitas

veel korra: „Ma olen selles täiesti kindel!"

Tore, et ema nii arvab, mõtles Armando. Ta otsustas, et homme räägib ta uuesti siilisoenguga poisiga, kelle nimi oli Jaan.

Armando armastas ema tehtud pannkooke ja ta sõi neid mitu tükki. Ema sõi ka kõhu täis. Viis pannkooki jäi veel isale, kes helistas, et jõuab töölt koju väga hilja.

Pärast vaatas Armando telekat. Üürikeseks unustas ta ära, et ei saanud päeval jalkat mängida. Hambaid pestes kerkisid aga kurvad koolipäeva mälestused uuesti silme ette, nagu oleks need talle peeglist vastu vaadanud. Armando jooksis oma tuppa teki alla ja hakkas nutma. Ema kuulis seda ja astus kiiresti Armando tuppa.

„Mul on Argentina igatsus. Miks me pidime siia kolima? Ma tahan jalkat mängida..."

Ema paitas Armando lokkis juukseid ja ütles, et kõik saab korda. Siis viipas ta käega seinale, kus rippus autogrammiga foto. „Ja kunagi saab sinust sama tubli jalgpallur nagu onu Diegost."

Raamitud fotol naeratas jalgpallur. See oli Armando isa sõber. Pildi alumises servas oli kirjas mehe nimi – Diego Armando Maradona. Nimi oli kirjutatud kuldsete tähtedega.

Armando vaatas pilti ja tal hakkas parem. Ta oli väga uhke selle üle, et ema ja isa olid talle nimeks pannud Armando.

Kui poiss magama jäi, pani ema talle veel teki korralikult peale. Siis ohkas ta omaette: „Küll on see jalgpall mõnele tähtis."

4

Armando ärkas ahjuluukide kolina ja tule praksumise peale. Ema oli suures toas ja kohendas ahjus põlevaid puid. Hommikust sõid Armando ja ema kahekesi, sest isa oli juba läinud tööle Pedro tantsukooli, mis oli tema oma tantsukool. Armando teadis, et tema ema ja isa olid kokku saanud Argentinas tantsukursusel. Ema oli Armandole rääkinud, et talle meeldisid lõunamaised rütmid juba väiksest peale. Sellepärast oligi ta

omal ajal läinud Argentinasse, tango sünnimaale.

Ema serveeris Armandole kodujuustu ja poiss neelas selle alla poole tassi piimaga. Siis lippas Armando välja. Kooliteel toksis ta jalaga käbisid, mida oli igal pool. Poiss mõtles kogu aeg jalkale. Isegi öösiti nägi ta ennast väljakul, eriti eelmisest nädalast saadik, kui nad Eestisse olid kolinud. Öösel unes oli ta löönud mitu väravat... ja pärast vigastanud paremat jalga. Jala vigastamine oli saanud seletuse hommikul. Ärgates oli ta märganud, et ta parem jalg on voodi ja seina vahele kinni kiilunud.

Koolimajas sai Armando kokku oma klassi lastega, aga keegi teda ei tervitanud. Ise ei julgenud ta ka tere öelda, ainult õpetajale ütles: „Tere hommikust!"

Päeva esimene tund oli matemaatika. Armando sai arvutustega hästi hakkama. Kui koolikell lapsed vahetundi kutsus, läks Armando kohe välja.

„Palun võtke mind mängu. Ma oskan mängida küll!" kauples Armando ennast uuesti mängu.

„Jälle sina!" märkas teda Jaan.

Siis pöördus ta oma sõbra poole: „Priit, see poiss ütleb, et oskab mängida."

„Ära jama, tule nüüd!" sõnas Priit ja veeretas palli ühelt jalalt teisele.

Jaan vaatas Armandot, kes oli temast peajagu lühem ja kõhn nagu kilu.

„Kui sa mängida oskad, siis ütle, palju sa kõksid," küsis Jaan.

„Mida?"

„Mis su rekord on? Kõksimises, noh?"

„Kõksimises," kordas Armando sõna.

Ta vaatas Jaanile aralt näkku ja ütles: „Ma ei tea, mis see sõna tähendab."

Kostis vali naer. Jaan raputas pead ja tõgas: „Mine mängi liivakastis! Ära sega meid enam."

Armando läks vaikselt ära. Rohkem ta sel päeval päris palliväljaku juurde ei läinud, vaid vaatas mängu kaugelt koolimaja seina äärest.

*

„Mida tähendab KÕKSIMINE?" hõikas Armando emale kohe esikust. Ta viskas koolikoti oma tuppa ja jooksis kööki, kus ema kohvi jõi.

Ema tunnistas, et tal pole aimugi. Ta mõtles ja mõtles ja tõstis siis nimetissõrme

püsti: „Haa! Vaatame sõnaraamatust järele."

Ema võttis suure oranži raamatu ja koos Armandoga istusid nad diivanile.

„Kõksima – kohe vaatame," ütles ema heatujuliselt ja lehitses raamatut. „Siin ta on. Kõksima – korduvalt kergelt lööma... kirjanik Jaan Kross on kirjutanud, et keegi kõksis pajaaluseid puid peeneks."

Armando kargas diivanilt püsti nagu nool. „Emme! Jalkas küll puid peeneks ei kõksita!"

„Ega vist..." vastas ema ja pani raamatu kõrvale. Armando kõndis toas närviliselt nagu metsloom, kes tahab puurist välja. Ema võttis riiulist arvuti ja sosistas Armandole: „Võib-olla annab internet vastuse."

Arvuti läks käima ja ema lõi lahti

otsinguleheküIje. Ta pomises omaette: „Kõksima ja pildid. Mingi palli pilt siin on. Seletust ei... ole."

Armando rahunes maha ja istus uuesti ema kõrvale.

„Vaatame veel YouTube'ist..." ütles ema pojale.

Koos vaatasid ema ja poeg, mis masina ekraanile ilmub.

„KÕKSIMINE. Ei näita midagi. Aga paneme otsingusse tegusõna KÕKSIMA."

Arvuti ekraanile ilmus video ja Armando nägu lõi särama.

„*HACER JUEGUITO*!" hõikas Armando, unustades, et emaga räägib ta ju eesti keelt. „Ma tean! See ongi KÕKSIMINE! Me ütlesime Argentinas just nii: *hacer jueguito*. Sa pead lihtsalt palli õhus hoidma. Ema! See poiss küsis, mis mu rekord on.

Sa pead minuga välja lugema tulema. Ma ei oska nii palju lugeda."

Nõnda läkski ema oma pojaga õue. Poiss võttis palli ja ema hakkas lugema. Armando proovis viis korda ja kõksis iga kord üle neljakümne. Siis saabus isa Pedro, kellele poja ja ema tegevus palju nalja tegi. Isa võttis numbrite lugemise üle. Armando tundis, et isa juuresolek annab talle veel rohkem jõudu. Poiss oli väga rõõmus, kui isa lõpuks hõikas – *sesenta!* – ehk kuuskümmend. Hispaania keeles kõlas kuuskümmend nimelt *Sesenta.*

Armandole meeldis kõksimine. Koos isaga kõksisid nad veel tükk aega. Ema väsis peagi ära ja läks sisse. Veidi hiljem hõikas ta, et söök on valmis. Siis krabas isa palli Armandolt ja pani selle suurde

tühja lillepotti. Mäng oli selleks korraks läbi.

Köögis kõlas vaheldumisi eesti keel ja hispaania keel, mida räägiti Argentinas. Seda keelt rääkis Armando isaga. Eesti keel ja hispaania keel läksid mõnikord ka sassi, aga õnneks ütles siis ema või isa Armandole, kuidas on õige. Sel õhtul õpetas Armando isale ühe eestikeelse sõna – selleks oli muidugi sõna *kõksima*. Isa lubas Armandole, et õpib eesti keeles ära kõik jalgpallis vajalikud sõnad.

5

„Kuuskümmend! Minu rekord on kuuskümmend!" hüüdis Armando uhkusega Jaanile, kelle nägu läks üleni punaseks. Ta näitas näpuga Armandole ja röögatas valjusti: „Valetad!"

Armando ehmus ja pisar kippus silma.

Ta võttis ennast siiski kokku ja ütles uhkelt: „Ma ei valeta."

Kuid Jaan ainult raputas pead: „Ei usu. Elu sees ei usu. Mina kõksin

kolmkümmend ja keegi ei kõksi siin rohkem kui mina! Kao minema!"

Armando kõndis löödult minema. Ta istus ühe männi alla ja pani pea käte vahele.

Sel hommikul oli jälle Villi kord valves olla. Ta oli kuulnud Jaani kisa. Kui lastel juba kisaks läheb, siis peab õpetaja asja uurima. Villi läks Armando juurde ja istus ka ise maha. Ta oli hetke vait ja küsis siis, miks Jaan Armandot valetajaks nimetas.

Armando seletas, milles asi: „See Jaan küsis eile, mis on mu rekord kõksimises. Kui ma ütlesin talle, et mu rekord on kuuskümmend, sai ta pahaseks."

„Kuuskümmend!" sekkus Villi.

„Ausõna. Mu isa luges eile kokku," lausus Armando ja jätkas. „Nad ei taha mind mängu võtta..."

„Kuule, tõuseme nüüd püsti," ütles Villi ja tegi kavalalt silma.

„Ma ütlen poistele, et nad sind mängu võtaksid..."

Õpetaja Villi hääl oli madal nagu basskitarril: „Jaan, võta see poiss korraks mängu."

Jaan laiutas käsi ja tegi haput nägu, aga leppis olukorraga. Ta ei saanud aru, miks neid selle väikse poisiga mängima sunnitakse. Aga õpetaja sõna on seadus.

Mäng läks lahti.

Armando jooksis reipalt rünnakutel kaasa, aga keegi talle palli ei söötnud. Mitte kordagi. See ajas Armando tõeliselt marru. Mitmel korral oli ta täiesti vaba ja andis sellest teistele märku nii käega kui ka hõigates, aga asjata. Armando oli poistele nagu õhk. Lõpuks sai ta väga

vihaseks. Ta võttis suuna Jaani poole ja sai palli toore mänguga endale.

„Hõõõõõ!" huilgas Jaan nagu suitsuandur. „Mis sul viga-aa-a!"

Armando naeratas kavalalt. Kui mulle palli ei anta, tuleb see ise võtta. Muidu ei usu nad kunagi, et ma mängida oskan.

Varsti saadi aru, kui hästi Armando mängib. Kogu Priidu sats pidi tunnistama, et see väike ründaja läheb sealt, kust tahab, ja palli ei saa tema käest keegi. Kui Armando väravale lähenes, ei peatunud tema hoog. Väravavaht seisis hirmunult, käed õieli ja jalad harkis, väravajoonel. Pauh! – Armando lõi palli väravavahi jalgade vahelt sisse.

Armando tähistas väravat, viibutades rusikaid nagu vihane gorilla. Tegelikult oli ta muidugi rõõmus. Lõpuks tegi ta veel

jalgadega mingeid vigureid, millest keegi lastest aru ei saanud. Ainult õpetaja Villi sai aru, et need olid tantsusammud, täpsemalt öeldes Argentina tango sammud.

Nii Jaan kui ka Priit vaatasid teineteisega tõtt. Poisid jooksid kiiresti Armando juurde. Priit jõudis napilt enne ja jõllitas Armandot nagu tulnukat.

„Mis satsis sa mängid?" küsis Priit hingeldades.

„Argentinos Juniorsis. Mängisin," vastas Armando. „See on... üks Argentina... sats."

Sõna *sats* oli olnud Armandole uus. Aga poiste juttu kuulates oli ta aru saanud, et sats tähendab sama mis võistkond.

Siis jõudis Armando juurde Jaan. Ta käed vehkisid rõõmust nagu tuuleveski tiivad.

„Täitsa lõpp! Nüüd ma usun, et sa kõksid kuuskümmend. Sa pead Kaljusse tulema. Nõmme Kalju on meie sats," ütles ta Armandole. Jaani nägu oli üks suur naeratus ja see nakatas. Poisid naeratasid üksteisele sõbralikult.

Mäng läks kohe edasi. Armando mängu oli lust vaadata. Väljaku äärde kogunes tasapisi palju lapsi, sest väike poiss mängis suurtest nii palju paremini. Kõik plaksutasid Armandole.

Ka Armando oma klassi poisid ja tüdrukud tulid vaatama, mida uus poiss nüüd teeb. Isegi Gerli ja Anne tulid sündmust tunnistama, kuigi nad ei saanud aru, mida kõik nii üksisilmi vaatavad.

„Mis seal on?" küsis Gerli ühe teise klassi tüdruku käest, kelle nimi oli Jaanika.

„See on see teie klassi poiss," sõnas tüdruk.

Gerli ja Anne märkasid, et kõik lapsed vaatavad mängu lummatud pilkudega.

„Ta mängib palju paremini kui meie klassi poisid!" ütles Jaanika kadedalt Gerlile ja Annele.

See oli tõsi. Armando oli väga andekas. Ta lõi ise mitu väravat, aga andis ka teistele palli. Koos Jaaniga lõid nad Priidu satsi vastu aina väravaid juurde. Jaanika plaksutas rõõmsalt, kui Armando palli kuuendat korda väravasse lõi.

„Ta on nii-ii-iii... armas!" kiljatas Jaanika ja pöördus Gerli poole. „Ta on üleni pruun ka. Tal on nii ilusad pruunid silmad. Mul on nunnumeeter täitsa tipus!"

„Tal on tõesti ilusad pruunid silmad,"

arvas ka Gerli. Tema hääletoon oli täpipealt nagu Jaanikal. See, et ta varem teisiti mõtles, ei lugenud enam üldse. Ausalt öeldes polnud tal enam meeleski, et enne pidas ta Armando silmi hirmsaks. Kui juba teise klassi Jaanika ütles, et Armandol on ilusad pruunid silmad, siis hakkas nõnda mõtlema ka Gerli.

Anne oli põhimõtteliselt sama meelt kui Jaanika ja Gerli. Aga Armando silmi kartis ta siiski. Tema ei muutnud oma meelt nii kiiresti kui Gerli. Ta kartis Armando tumedaid silmi päriselt.

„Teil on vedanud, et ta teie klassis käib," lausus Jaanika sügavalt ohates.

„On jah!" ütles Gerli uhkelt.

Kui koolikell tundi helises, plaksutas publik kõvasti kõigile mängijatele. Etendus oli olnud vahva.

Jaan jooksis Armando juurde ja ütles: „Kuule, poiss! Vabandust, et ma sind valetajaks nimetasin..."

„Pole hullu," vastas Armando.

Jaan otsis õigeid sõnu ja jätkas: „Ma lihtsalt... ma lihtsalt ei kujutanud ette, et sa nii hästi kõksid. Hei! Mis su nimi on? Ma ei teagi veel."

„Minu nimi on Armando."

„Väga tore, mina olen Jaan. Näeme pärast tundi. Onju! Tule minu ja Priiduga trenni! Täna on Kalju trenn."

„Okei," vastas Armando. Ta pühkis püksisääre porist puhtaks ja jooksis tundi. Vahetundide vahel on teatavasti päris tunnid ka.

6

Pärast kooli helistas Armando emale, et läheb jalgpallitrenni. Jaani ja Priiduga koos kõndisid nad staadionile. Nõmme Kalju treener oli kiilakas ja tüse mees. Priit ütles treenerile, et ta võttis kaasa ühe sõbra. Treener andis Priidule käega märku, et las uus poiss näitab, mida oskab.

Trenn läks lahti. Armando mängis meisterlikult nagu ikka. Seda oli tõesti põnev vaadata, sest ta oli teistest

silmanähtavalt väiksem ja noorem. Kiiruses jäi Armando sageli alla, eriti Jaanile, aga palli valdamine ehk palli enda käes hoidmine oli Armando leivanumber. Priit oli mängijatest ainus, kes mõnikord harva suutis palli Armando jalast eemale lüüa.

Pärast trenni tahtis treener rääkida kõigi kolme kivimäelasega. Kõigepealt tutvustas ta ennast Armandole. Treeneri nimi oli Timo. Siis küsis ta Armandolt, kust poiss Nõmmele oli kukkunud. Kui Armando oma nime ütles ja teatas, et kolis siia Argentinast, hakkas Timo naerma.

Timo vaatas kelmikalt Jaani ja Priitu ning küsis: „Kas teie teate, kes oli Diego Armando Maradona?"

„Mingi vana jalgpallur?" jõudis Jaan enne Priitu vastata.

„Just. Kui mina noor olin, oli Maradona maailma parim jalgpallur."

Tükk aega oli Timo vait. Tema silme ees jooksis pilt, kuidas Maradona väravaid lõi.

„Messi on parim," teatas Priit ja Jaan noogutas teadjalt.

Timo ei vastanud midagi. „Kas tahad Nõmme Kaljus mängida?" küsis ta Armandolt, kui oli oma mälestustest ärganud.

„Muidugi!" vastas Armando rõõmsalt.

„Vedas, et sa just täna trenni tulid! Kui tahad, saad reedel mängida..." lausus Timo käega lõuga mudides. Ta vaatas Armandole silma ja jätkas. „Meil on tähtis karikamäng!"

„Ma tulen hea meelega..." vastas Armando ja lisas ebalevalt, „...sinna karikakra mängule."

„Mitte karikakar, vaid karikas," itsitas Priit.

Timo sai aru, et karika peale mängimine vajab seletust:

„See karikamäng on tavaline mäng, aga võitja saab auhinnaks karika. Kui me reedel võidame, saame Tallinna jalgpallikarika endale."

„Võitja on Tallinna parim jalgpallis!" lisas Jaan.

„Säärekaitsmed on kohustuslikud," turgatas Priidule meelde.

Armando noogutas Priidule. Äkki vaatas Timo kella ja ütles, et peab kiirustama. Poisid jätsid treeneriga head aega.

Kodu poole astudes ajasid poisid rõõmsalt juttu. Armando tundis, et ta on väsinud, aga õnnelik. Korraks mõtles ta koguni, et ega see uni pole. Need kaks

poissi, kes enne ei tahtnud temaga rääkidagi, olid nüüd nii sõbralikud.

„Kui sa lööd ilusa värava..." pöördus Jaan tee peal Armando poole, „...siis sa teed jalgadega mingeid vigureid. Mis asi see on?"

Armando naeratas ja vastas: „See on Argentina tango."

„Äge!" ütles Jaan. „Ma tahan ka tangotada..."

Priit aga raputas pead ja ütles: „See pole nii lihtne, kui sa arvad."

„Armando õpetab mulle!" arvas Jaan.

Armando naeratas uuesti ja ütles nii Jaanile kui Priidule: „Kui lööme väravaid, siis läheb tangoks! Aga enne tuleb väravaid lüüa."

Kui Armando järgmine päev kooli jõudis, jäi klass hiirvaikseks. Lapsed olid enne omavahel midagi Armandost sosistanud, kui poiss uksest sisse astus. Enamik poisse piidles nüüdki Armandot silmanurgast. See tumeda nahaga poiss oli väike ja kõhn, aga ometi jalgpallis nii andekas.

Kristjan vaatas oma pinginaabrit Armandot imeliku pilguga. Temagi oleks nagu alles nüüd Armandot esimest korda

õieti tähele pannud. Ka Kristjanile meeldis jalka. Ta oli esimese klassi parim mängija, aga mitte nii osav, et tal teise klassi poiste mängu asja oleks olnud.

„Kus sa niimoodi mängima oled õppinud?" küsis Kristjan imetleva hääletooniga keset tundi.

„Argentinos Juniorsi koolis," vastas Armando vaikselt, et õpetaja ei kuuleks.

„Kas see on mingi jalkakool?" päris Kristjan.

„Jah," vastas Armando vaikselt.

„Kas sinna olid katsed?" jätkas Kristjan tasakesi.

„Olid küll."

„Tead, Armando. Ma tahaksin ka nii hästi mängida osata kui sina."

„Ma võin sind õpetada."

„Päriselt?!" ütles Kristjan imetlusega,

nii et ta hääl kostis üle klassi. Õpetaja Kiiver keeras tema poole range pilgu ja tõstis käed sülle. Siis pöördus ta Kristjani poole: „Nüüd räägib meile Kristjan, mille poolest on kuulus Otepää linn."

Kristjan oli hämmingus, aga mitte sellepärast, et ta vastust ei teadnud. Küsimus tuli parasjagu üllatusena keset huvitavat jutuajamist. Kristjan võttis ennast kokku ja vastas: „Seal saab hästi suusatada." Õnneks oli tal meeles eelmise tunni teema – Eesti linnad.

Kiiver haaras valge kriidi, visandas sellega tahvlile ümara tipuga mäe ja hakkas rääkima Suurest Munamäest. Armando ja Kristjan leppisid vaikselt kokku, et Kristjan tuleb Armandole pärast kooli külla.

Viimase vahetunni ajal oli Armando jälle suurte poiste mängus. Pinginaaber

Kristjan vaatas paljude teiste seas mängu. Ta oli kindel, et Armando saaks oma trikitamisega kas või tsirkusesse. Seal saaks temast tõeline pallitaltsutaja!

*

Pärast kooli läks Kristjan Armando juurde. Armando elas väikeses puumajas kohe kooli kõrval. Väike poiss õpetas suuremat kasvu pinginaabrile kõksimise kunsti. See kujunes päris raskeks. Kristjan ei osanud algul üldse kõksida. Pall lendas sinna ja tänna täpselt nii, nagu ise tahtis. Poisi puudutused olid ikka kas liiga tugevad või muidu kohmakad. Üle kolme tundus võimatu kõksida, aga vahel see õnnestus.

Poisid kõksisid, kuni väljas läks hämaraks. Kristjani rekordiks jäi viis, aga selle tulemusega oli ta väga rahul. Hommikul oli ta rekord olnud kolm.

Õhtul jõi Armando ema ja isaga köögis teed. Vanematel oli hea meel, et Armando oli päris klubisse mängima saanud. Eriti uhke oli selle üle isa. Ta lubas kohe Armando mängu vaatama tulla, kui ainult saab. Kahjuks ei saanud ta reedel tulla, sest siis olid tal oma tantsukoolis tunnid.

Hiljem hakkas ema „Aktuaalset kaamerat" vaatama ja isa luges Armandole ette hispaaniakeelset „Piilupart Donaldit". Kui isa oli lugemise lõpetanud, kustutas ta tule ja soovis head ööd. Armandol polnud und. Ta oli jalgpalli pärast ärevil. Tal oli hea meel, et sai mängida hästi suurte

poistega, aga imelik oli see, et Armandost aasta vanemad poisid ei suutnud temalt palli ära võtta. Kõik poisid olid ikkagi temast SUUREMAD. Ta mõtles hirmuga, mis saab siis, kui suured poisid ta lihtsalt mängus pikali tõukavad.

Armando vähkres voodis. Seda kuulis isa, kes tuli tagasi, pani tule põlema ja istus Armando voodi servale.

Armando rääkis isale, kuidas ta reedet kardab. Vastas pidid olema suured poisid, kes ta kindlasti maha tõukavad. Isa kuulas Armando mure ära ja kinnitas, et muretseda küll ei maksa. Ta tuletas meelde, et jalgpalliväljakul ei saa keegi kedagi pikali lükata, sest selle peale tuleb ju karistus. Kohtunik ongi platsil selleks, et mäng oleks aus. Äkki tuli isale meelde üks huvitav asi. Ta meenutas, et

tema vana sõber onu Diego oli ka väikest kasvu. Ka täiskasvanuna polnud Maradona pikem kui meeter ja kuuskümmend viis sentimeetrit – ja keegi ei lükanud teda pikali. Isa ütles, et jalgpallis võidab ikka see, kes palli valdab.

Isaga rääkimine aitas. Armando palus, et isa talle „Piilupart Donaldist" veel ühe loo loeks. Nii läkski. Ja pärast seda magas Armando juba õige magusalt.

8

Neljapäeval oli Jaani ja Priidu klass terveks päevaks botaanikaaeda läinud ja kooli jalgpalliväljak oli tühi. Armando klassil oli aga tavaline koolipäev. Vahetunnis mängis Armando nüüd klassikaaslastega ukakat, kuna Kristjan oli öelnud, et see on jube vahva. Selles luuramismängus polnud Armando kuigi tugev, aga õnneks näitas Kristjan Armandole ära hoovi parimad peidukohad.

Väga naljakas, et keegi algul Armandoga ei mänginud, mõtles Kristjan põõsastes passides. Kas tõesti sellepärast, et Armando oli teistest tumedama nahavärviga?! Mis vahet seal on, kas oled heleda või tumeda nahaga? Põhiline on ju see, kas oled tore või ei ole.

Koolipäev möödus väga kiiresti. Loodusõpetuses oli rühmatöö, mida tehes aeg suisa lendas. Armando ja Kristjani rühmas olid veel Reigo ning Gerli ja Anne. Nende rühmatöö ülesandeks oli tutvustada teistele karu. Gerli joonistas suurele paberile karu pildi. Pärast kirjutas igaüks midagi oma käega karu kohta. Armando kirjutas: „Karu on Eesti metsade kuningas." Paberi serva tegi Kristjan vahva kaardi. Sellel värviti need piirkonnad, kus Eestis karusid leidub.

Koostegemine oli vahva ja kõikidel oli lõbus. Gerlile meeldis väga Armando, kes oli täiesti tavaline poiss, ainult tumedaverelisem kui teised. Ta julges lõpuks ka Armando silmi uurida: „Sul on tõesti tumepruunid silmad. Kas kõigil on Argentinas niisugused silmad?"

„Jah!" naeratas Armando. „Siniseid silmi on väga harva."

Anne vaatas ka Armando silmi. Need olid tõesti pruunid, mitte mustad, nagu ta oli alguses arvanud. Mida rohkem Anne Armandole silma vaatas, seda vähem ta poisi silmi kartis.

Laste rühmatöö karust pälvis õpetaja heakskiidu. Kiiver ütles, et tal oli hea meel näha, kuidas nad tegutsesid koos nagu üks meeskond.

Õhtul tuli Kristjan jälle Armandole

külla. Seekord liitus seltskonnaga ka Reigo. Niimoodi sai Armando oma klassist veel ühe sõbra juurde. Kella seitsmeks oli Kristjan oma kõksimisrekordit parandanud ühe puutega. Ta rehkendas peas, et jõuludeks kõksib ta sama palju kui Armando, kui jätkab sama tempoga. Reigo rekordiks sai viis, see oli sama palju kui Kristjanil eelmisel päeval. Kui õues hämaraks läks, tuli Armando ema välja ja tuletas meelde, et on aeg koju minna. Nii tehtigi. Kristjan ja Reigo lehvitasid Armandole rõõmsalt ja hakkasid astuma.

Armando hoidis käes palli ja vaatas poistele järele. Sisse läks poiss alles siis, kui ema teda teist korda hõikas.

*

Reedel oli Armando ainult kahes tunnis, sest tähtis karikamäng toimus päeval, kui väljas oli veel valge. Armando, Priit ja Jaan said loa tundidest puududa.

Väljas sadas seenevihma, kui poisid Hiiu staadionile jõudsid. Riietusruumis ootas poisse treener Timo. Ta andis Armandole valge mängusärgi. See oli Armandole veidi suur, aga poiss toppis hõlmad pükste sisse ja voltis käised lühemaks. Armando number oli 11. Tema lemmiknumber ehk 10 oli Jaanil. Priit kandis numbrit 6. Ülejäänud Nõmme Kalju poisse Armando eriti ei tundnud. Kaitses seisis keskel Lemmo. Tema oli üks vähestest, kes oskas mängida sama hästi kui Armando, Priit ja Jaan. Tema number oli 4. Väravavahti hüüti Tibuks ja tema särgil ilutses number 1.

Vastaste särgid olid rohelised. Nende võistkonna nimi oli Fauna. Mäng algas ja samal ajal oli seenevihmast saanud kõva sadu.

Juba esimestel minutitel sai selgeks, kes on väljaku peremehed. Armando, Priit ja Jaan lõid kolmekesi lausa kolm väravat. Kõige tublim oli Armando. Fauna mängijad olid küll suured, aga Armando libises neist mööda küll vasakult, küll paremalt.

Poolajal tekkis kohtuniku, Timo ja Fauna treeneri vahel vaidlus, mida jälgisid ka Armando, Jaan ja Priit. Vastaste treener heitis Timole ette, et Kalju kasutab välismaalasest mängijat. Isegi kohtunik mõõtis Armandot puuriva pilguga. Armando tundis kõhedust. Taevast kallas vihma, aga need onud arutavad midagi,

millest Armando hästi arugi ei saanud. Ta polnud varem Timot kordagi karjumas kuulnud, aga seekord kostis tüseda treeneri hääl nagu udupasun.

„Armando on Nõmme poiss, Kivimäelt. Mis sest, et ta on varem Argentinas elanud!" ütles Timo oma mängija üle uhkust tundes.

Fauna treener naeris selle peale valjusti: „Argentinast! Seda ma räägin. Ma ütlesin, et ta pole eestlane." Kuskilt treeneri selja tagant kostis, et mingu tagasi Argentinasse või Aafrikasse või kuhu iganes.

„Ta on Eesti poiss ka!" käratas Timo kähedalt. „Saage aru, tal on eestlasest ema. Tal on Eesti pass."

Timo silmad lõid lausa tuld, kui ta Fauna treenerit vaatas. Too jäigi lõpuks vait.

„Hästi. Mängime edasi," lausus kohtunik ja pühkis vihmaveest märga nägu. Ta vaatas mõlemale treenerile kordamööda silma. Treenerid seisid veel, ninad vastamisi, nagu kaks külakoera, kes kohe-kohe kisklema lähevad. Nad läksid laiali alles siis, kui kohtunik mõlemad platsilt eemaldada ähvardas.

Kohtunik vilistas teise poolaja käima. Treenerid jagasid mängijatele häälekalt juhtnööre ja mäng Kalju ja Fauna vahel sai uue hoo. Vahejuhtum oli kasvatanud Armando väravaisu. Ta haaras kohe mänguohjad enda kätte.

Isegi kohtunik pidi eest ära hüppama, kui Armando palliga otse vastaste värava poole kihutas. Vihma sadas lahinal, aga see Armandot ei pidurdanud. Iga kaitsja, kes teda takistada püüdis, jäi oma

kavatsustega hiljaks. Väikesest vurrist ei saanud üldse aru, kuhu ta liigub.

Mängu kõige ilusam rünnak oli Armando etteaste. Ta sai palli keskväljal ja vaatas, et omad on kõik kaugel kaitses. Prooviks niisama üksinda, mõtles poiss, ja plaanis keskelt läbi joosta. Ja see õnnestus! Rünnaku lõpp kujunes suisa lõbuks. Kaks alumist kaitsjat ei suutnud otsustada, kumb peaks palli ära võtma. Kostis vali kolksatus, kui kahe Fauna kaitsja jalad üksteisega kokku lõid. Armando oli juba kaugel ees, teel värava poole.

„Läheme siis lõpuni välja..." muigas Armando värava ees. Ta tegi, nagu lööks palli nurka, kuid peatus viimasel hetkel. Sellega pettis ta ära väravavahi, kes maandus põigiti murul, samal ajal kui

Armando temast vasakult mööda jooksis. Armando lõi palli sisse otse väravajoonelt. 4 : 0!

Armando tähistas iluväravat tango-sammudega, millega ühines Jaan.

„Tša-tša-tšaa!" hõikas Timo. Ta ei saanud aru, et poisid tangot tantsisid, aga põhiline oli ju VÄRAV!

Mängu lõpp oli Nõmme Kalju pidu. Nad võitsid Faunat lausa 10 : 0. Viis väravat lõi Armando, kolm Jaan ja kaks Priit. Viimase värava järel ühines Argentina tangoga ka Priit, sest see tundus talle lihtsalt nii lõbus.

Kui kohtunik mängu lõppenuks vilistas, vaatasid poisid üksteisele näkku. Uskumatu! Nad olid võitnud Tallinna karika kümne väravaga, nii ülekaalukalt kui üldse saab! Jaan ütles teistele, et see

on peaaegu sama mis tulla Eesti meistriks, sest Tallinn on ikkagi pealinn.

*

Armando oli surmväsinud, kui koju jõudis.

„Kas mul mingit Eesti passi on?" hüüdis Armando juba esikust emale ja isale, kes suures toas telekat vaatasid. Ema ütles, et passid on magamistoa kummuti esimeses sahtlis. Ta imestas, misjaoks Armandol reede õhtul passi vaja on. Armando rääkis emale, kuidas vastaste treener oli arvanud, et ta pole mingi eestlane, sest oli nii hästi mänginud.

Armando rääkis sama loo isale hispaania keeles ja näitas talle kuldset medalit,

mis talle oli antud. Isa naeris loo peale magusalt. Järelikult oli tema poeg väga hästi mänginud, kui vastased nii kangesti poissi minema tahtsid saata. Armando ei naernud. Ta oli selle juhtumi pärast kurb, aga tal hakkas kohe parem, kui isa lubas järgmist mängu vaatama tulla.

9

Laupäeval tulid Armandole külla oma klassi poisid, Kristjan ja Reigo. Edukas mäng Fauna vastu rõõmustas Armandot ikka veel, aga veel rõõmsam oli ta selle üle, et tal olid niisugused sõbrad nagu Kristjan ja Reigo.

Poisid turnisid aia puude otsas ja käisid korra isegi puukuuri katusel, aga enamjaolt tagusid nad omavahel palli.

„Kunagi... tuleme koos Eesti meistriteks!" lubas Armando pidulikult oma klassi poistele.

„Ma pean veel veidi harjutama," tunnistas Kristjan selle peale.

„Koos harjutame!" vastas Armando ja püüdis üht lauset meelde tuletada. Seda lauset oli ta kuulnud kas Villilt või Timolt või emalt. Lõpuks ütles Armando: „Trenn teeb meistriks."

„Harjutamine teeb meistriks," täpsustas Kristjan. „Aga trenn on sama mis harjutamine. Harjutamine on lihtsalt rohkem eesti keel. Ma võin sulle eesti keelt õpetada, kui sul abi on vaja..."

„Ma võin sind suusatama õpetada," pakkus Reigo. „Ega te Argentinas ju ei suusatanud."

„Ei. Ma kardan natuke seda suusatamist," ütles Armando tõsiselt. „Ma loodan, et me koolis suusahüppeid ei pea tegema."

„Ei pea!" naeris Reigo. „Suusahüpped pole kohustuslik. Aga suusatama küll peame."

„Tasasel maal ma võin proovida," lausus Armando ebalevalt. „Ema armastab mul suusatada. Ta ütles, et siin on palju suusaradu."

„See on tõsi," kinnitas Reigo.

Poisid leppisid kokku, et kuni lume tulekuni harjutatakse jalkat ja kui lumi on maas, siis suusatamist.

Kui õhtul hämarduma hakkas, läksid poisid laiali. Enne magamaminekut riputas Armando oma medali Maradona foto külge rippuma.

Ta kuulas, kuidas tuul katuseplekil kolistas. Talle tuli meelde, mis nad sõpradega suusatamise asjus kokku olid leppinud. Enne kui poiss magama jäi, otsustas

ta omaette, et see suusatamine võib täitsa põnev olla.

*

Esmaspäeval ootas Armandot koolis üllatus. Kooli direktor Katrin Hunt õnnitles teda klassi ees eduka mängu eest. Vahetunnis kuulis Armando Priidult ja Jaanilt, et direktor oli ka neid õnnitlenud. Samal hetkel saabus poisse õnnitlema ka õpetaja Villi, kellel oli kaelas Nõmme Kalju sall. Ta oli suur Kalju fänn ja võit Fauna üle tegi ta meele rõõmsaks.

Kogu koolipere teadis mängu kohta kahte asja. Üks oli tulemus 10 : 0 ja teine oli poiste tants pärast väravate löömist.

Äkki palus Villi, et poisid näitaksid korraks, kuidas see tants käib.

Priit kahtles, kas sammud ilma väravaid löömata üldse õigesti välja tulevad, aga kui ta Armando ja Jaani eeskujul alustas, tulid sammud välja nagu iseenesest. Kui Priidu ja Jaani klassi tüdrukud nägid, et poisid tangot tantsivad, jooksid nad ruttu poiste juurde ja soovisid samuti kaasa lüüa. Kuskilt eemalt jooksis Armando juurde ka Gerli.

„Tantsime!" hõikas Gerli juba kaugelt Armandole, kellel oli tüdruku kiire ilmumise üle ainult hea meel. Armandol oli hea meel, et Gerli oli täpselt sama pikk kui tema. Aitab sellest, et ta jalkas peab hiiglastega mängima. Tantsupartner olgu sama mõõtu.

Tants sujus poistel sama hästi kui jalka. Vaatepilt oli väga lõbus ja seda

märkas ka õpetaja Kübar, kes oli korraks värsket õhku hingama tulnud, kuigi valvamise kord oli kolleeg Villil.

Kuus last tantsisid Argentina tangot mis mühises. Õpetaja Villi plaksutas neile rõõmsalt teiste lastega, kes parajasti väljaku ääres seisid.

„Khm?" kostis äkki naise hääl Villi selja taga. See hääl kuulus õpetaja Riin Kübarale, keda lapsed Kiivriks kutsusid. Villi näole ilmus lai naeratus: „Tere, Riin! Kas tohib Teid tantsule paluda?"

Õpetaja Riin võttis kutse naeratades vastu. Kui Riin ja Villi tantsisid, peatusid kõik lapsed ja hakkasid valjusti naerma. Ega õpetajad just iga päev Nõmme mändide all tangot ei tantsi.